

Handläggare
Anna-Lena Albin
Telefon: 08-508 28 872

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2016-05-17 p. 12

Årsrapport 2015

Hälsoskyddstillsyn av skolor och förskolor

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens rapport
2. Överlämna förvaltningens rapport till utbildningsförvaltningen, stadsdelarna: Bromma, Farsta, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Södermalm

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Riktad tillsyn är ett verktyg för att uppnå en sund miljö i alla skolor och förskolor, både inomhus och utomhus. Tillsynen bedrivs både som löpande tillsyn och i projektförform. Den löpande tillsynen sker genom återkommande inspektioner för att kontrollera kända problemområden. Fokus för denna tillsyn är ventilation, installationsbuller samt hygien och städning, eftersom det är dessa delar som oftast brister. Förvaltningen följer även upp anmärkningar som erhållits vid föregående inspektion. Projekt-tillsynen syftar till att kontrollera eller kartlägga avgränsade aktuella frågor.

Under 2015 har förvaltningen:

- Utfört löpande planerad tillsyn på 226 förskolor och skolor
- Handlagt ca 290 uppföljningsärenden
- Slutfört tillsynen i Folkhälsomyndighetens nationella projekt om Inomhusmiljön i skolan genom inspektion av 61 skolor
- Inom ramen för Miljösamverkan Stockholms län ansvarat för samverkan i länet av Folkhälsomyndighetens projekt om Inomhusmiljö i skolan
- Genomfört ett projekt inom Kemikaliesmart förskola med inspektion och dammprovtagning i 70 förskolor
- Utfört radontillsyn
- Handlagt anmälningar av nya verksamheter
- Samverkat med andra förvaltningar och kommunala bolag

Resultat och slutsatser

Under 2015 har totalt 419 inspektioner utförts på skolor och förskolor inom staden, varav 62 nyanmälda verksamheter. Under året inkom 70 anmälningar av skolor och förskolor, 46 av dessa gällde fristående verksamheter. De flesta anmälningarna gällde nya verksamheter eller att en verksamhet bytt verksamhetsutövare. Ett fåtal anmälningar gällde förändringar i befintliga verksamheter, t ex utökning av lokalytan eller större renoveringar.

Inom den löpande planerade tillsynen inspekterades 226 verksamheter och av dem hade 85 verksamheter, det vill säga 38 procent brister som ledde till att ett uppföljningsärende startades där verksamhetsutövaren uppmanas att utreda och/eller åtgärda bristerna.

Våren 2015 avslutades Folkhälsomyndighetens nationella tillsynsprojekt gällande inomhusmiljön i skolor som startade hösten 2014. Projektet fokuserade på ventilation och städning samt egenkontrollen vad gäller dessa områden. Av 61 inspekterade skolor fick 19 anmärkningar som följs upp, vilket motsvarar 31 procent av verksamheterna.

Under 2015 avslutades 98 uppföljningsärenden vilket innebär att lika många verksamheter och mångfaldigt fler barn och ungdomar i Stockholm fått förbättrad inomhusmiljö i sin dagliga vistelsemiljö. Förvaltningen driver i dagsläget ärenden mot ca 255 verksamheter som hade brister som behövde följas upp efter inspektion.

De brister som följs upp särskilt är buller, bristfällig ventilation och fukt. Buller och höga ljudnivåer i skol- och förskolemiljö är sällan

skadligt för hörseln men bullerexponeringen har betydelse för hälsan, livskvaliteten och inlärningen. Dålig luftkvalitet inomhus kan bland annat leda till besvär med ögon, näsa och hals samt astma och allergi. En bristfällig ventilation innebär även att emissioner från material i verksamheten inte ventileras bort. Därutöver ansamlas mer damm som kan innehålla kemikalier som ftalater och bromerade flamskyddsmedel. Dålig luftkvalitet kan bero på bland annat bristfällig ventilation, för många personer i lokalerna eller fuktskador.

Under dammprojektet inom Kemikaliesmart förskola som drevs i samarbete med Kemikaliecentrum och Karolinska Institutet genomfördes inspektioner och dammprovtagning på totalt 70 förskolor i stadsdelarna Farsta och Hässelby - Vällingby. Innehållet i dammproverna analyseras och utvärderas under år 2016 och resultatet kommer kring årsskiftet 2016/2017.

Många förskolor visade sig vid inspektion ha mjuka plastleksaker som riskerar innehålla hormonstörande ftalater. Det var även vanligt att personalen använde vinylhandskar som innehåller ftalater. Plastglas och plasttallrikar användes i mer än hälften av förskolorna. Det finns risk för läckage av ämnen från plast, särskilt vid uppvärmning.

Inspektionerna visade vidare att åtskilliga förskolor saknade rutiner för tvätt av textilier och tvättade barnens sovmaterial för sällan och flera saknade helt rutiner för storstädning. Drygt hälften av förskolorna saknade kemikalieförteckning och säkerhetsdatablad över faroklassade kemikalier. Projektet visade att behov finns att öka kunskapen hos personal och verksamhetsutövare.

Under både projekt Inomhusmiljön i skolan och projekt Kemikaliesmart förskola framkom att många verksamheter upplever en frustration över de centralt upphandlade städbolagen.

Radontillsynen har som mål att alla skolor och förskolor i Stockholm ska vara kontrollerade avseende radon och ha halter under riktvärdet 200 Bq/m³. Det har visat sig efter utförda inspektioner att 78 procent av alla verksamheter i Stockholm är radonmätta och har halter under 200 Bq/m³. Ca 290 verksamheter återstår att kontrollera. Dessa har uppmanats att mäta under mätsäsongen 2015/2016.

Efter flera års tillsyn på Stockholms förskolor och skolor kan förvaltningen konstatera att problem med ventilationen är vanligt

och att det största problemet är att ventilationen genererar buller men även att ventilationen är bristfällig och inte anpassad till den verksamhet som bedrivs. Många verksamhetsutövare saknar kunskap om ventilationen räcker till för det antal personer som vistas i lokalen eller om ljudnivån från ventilationen är för hög och utgör en hälsorisk.

Slut

Bilagor

1. Årsrapport 2015, Hälsoskyddstillsyn av skolor och förskolor